

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 27 de març del 2018

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, i els magistrats M.I. Sr. Vincent ANIÈRE i M.I. Sr. Carles CRUZ MORATONES, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- La representació processal de la mercantil A SL va interposar en data 11.01.17 demanda en reclamació de quantitat pel procediment ordinari, envers la mercantil B SL, en virtut de la qual sol·licitava la condemna de la defenent a l'abonament de la quantitat global de 47.120'27.- euros, amb més els interessos legals i les costes processals, incloent-hi els honoraris d'advocat i de procurador.

En data 01.02.17 la representació processal de la part defenent s'oposava a les pretensions de l'adversa, sol·licitant que es dictés sentència desestimant la demanda amb imposició de les costes processals a la part agent, inclosos els honoraris d'advocat i de procurador.

II.- Les parts van replicar i duplicar de forma oportuna reproduint les seves pretensions.

III.- Obert el judici a proves van ser practicats els diferents mitjans probatoris proposats pels litigant.

IV.- Les parts van formular escrit de conclusions en què van reproduir les seves pretensions inicials.

V.- L'Hble. Tribunal de Batlles va dictar sentència, de data 04.10.17, amb la següent part decisòria:

“Primer.- que desestimant íntegrament la demanda formulada per la societat mercantil espanyola per participacions “A, S.L.” contra la societat mercantil andorrana per participacions “B, S.L.”, ha d’absoldre i absol lliurement a la darrera de tots els pediments efectuats de contrari i continguts en el “Demano” de l’escrit de demanda, imposant a l’instant d’aquest plet les costes processals causades de conformitat amb el que preveu el darrer Considerant de la present resolució.

Segon.- contra aquesta resolució es pot interposar recurs d’apel·lació en el termini de tretze dies, presentant la voluntat d’apel·lar davant la secció del Batlle Ponent. Presentada l’apel·lació, el Batlle Ponent emplaçarà per Providència les parts perquè compareguin davant el Tribunal Superior de Justícia d’Andorra per a formalitzar el recurs en el termini de quinze dies remetent així mateix els autes originals.”

VI.- La representació processal de la societat A SL va interposar recurs contra la sentència dictada a la instància i, en data de registre 22.12.17, va articular llur escrit de conclusions, en virtut del qual, i pels arguments continguts demanava la revocació de la sentència en el sentit que s’estimi el *petitum* de la demanda condemnant a la societat B SL a satisfer la quantitat de 47.120’27.- euros incrementada amb els interessos legals des de la contesta a la demanda fins al seu total pagament, incloent-hi les

despeses judicials d'ambdues instàncies i els honoraris d'advocat i de procurador.

La representació processal de la part defenent, per escrit de contesta a les conclusions de data 26.01.18, i en consonància amb les consideracions efectuades, demanava que es desestimés el recurs amb imposició de les costes processals a la part recurrent.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Carles CRUZ MORATONES.

FONAMENTS DE DRET

I.- En el present procediment, la part agent A SL reclama front la part defenent B SL en demanda en la que sosté una petició de condemna a satisfer a la part agent la suma global de quaranta-set mil cent vint euros amb vint-i-set cèntims (47.120,27.- euros), augmentada dels interessos legals corresponents i amb imposició a aquella de la totalitat de les costes judicials causades a aquesta part, incloent-hi els honoraris d'advocat i procurador.

La sentència d'instància desestima íntegrament la demanda imposant a A SL les costes processals causades de conformitat amb el que preveu la regla del venciment objectiu establerta per l'Emperador Zenó (Codi 7, 51, 5), incloent dins de les mateixes els honoraris d'advocat i procurador de la societat B SL.

Contra tal decisió s'alça la part vençuda.

II.- En la seva contesta a la demanda, la part defenent s'oposava a la demanda considerant que la societat B SL no ha mantingut cap tipus de relació mercantil amb l'adversa i per consegüent no li ha efectuat cap dels

encàrrecs denunciats de contrari i als quals es refereixen les factures adjuntades a la demanda, havent estat aquestes unilateralment confeccionades per aquella sense cap coneixement.

Després d'invocar els fonaments de dret aplicables suplica es dicti sentència desestimant íntegrament la demanda amb imposició de les costes processals ocasionades a la seva patrocinada a l'adversa.

En el seu recurs, la part agent demanava la revocació de la sentència d'instància en el sentit que s'estimi el *petitum* de la demanda condemnant a la societat B SL a satisfer la quantitat de 47.120'27.- euros incrementada amb els interessos legals des de la contesta a la demanda fins al seu total pagament, incloent-hi les despeses judicials d'ambdues instàncies i els honoraris d'advocat i de procurador.

III.- Ja dèiem en la STJC 413/14 que, de manera general, la qüestió de la prova en seu judicial s'entén com una càrrega perquè es defineix com l'obligació que té cada part de provar els fets que addueix, i que, en cas de dubte, aquell ha de perjudicar a la part sobre qui requeia la càrrega de la prova. De fet, és quan manca de prova que la qüestió té tot el seu interès. Es tracta per la part que ha de provar de convèncer el jutge que la seva versió correspon a una realitat material i finalment a la veritat.

La problemàtica de la inversió de la càrrega de la prova, es planteja quan s'han alterat les regles de distribució de la càrrega de la prova a favor d'una part diferent de la que normalment ha de suportar aquesta càrrega.

El primer element a considerar és que la part agent es troba en una situació particular, ja que, essent la qui ha decidit de sol·licitar la intervenció dels òrgans judicials i ha dut davant d'ells a l'altra part, determinant l'objecte del procés, i amb l'objectiu de fer reconèixer un dret a favor seu, és lògic que hagi de suportar l'obligació d'acreditar els elements de fet en què basa la seva acció, i sobre els quals basa les seves pretensions.

Així, és un principi comú a quasi tots els sistemes jurídics que la càrrega de la prova recau sobre la part agent (*actori incumbit necessitas probandi*) en el sentit que ha de provar els fets constitutius en què fonamenta la seva demanda.

Una conseqüència essencial d'aquest principi és que si l'actor no aporta la prova que se li pot exigir, el Tribunal haurà d'absoldre al demandat encara que aquest no hagués provat res. (*Actore non probante, qui convenitur, etsi nihil ipse praestitenit, obtinebit*").

Però, si el demandant és el primer, no és el sol sobre qui recau la càrrega de la prova.

En efecte, passat la primera etapa processal que acabem de descriure, el defenent no pot adoptar una posició passiva ja que, i de manera recíproca al principi regulador de l'obligació de prova del demandant, és un principi general que qui al·lega, sigui en posició de demandant o de defenent, ha de provar el que al·lega.

És el sentit de la regla recordada moltes vegades per aquesta Sala, i segons la qual el defenent ha de provar els fets extintius, obstatius i excloents que contradiuen el dret invocat i que fan que la situació acreditada pel demandant no pot tenir els efectes de dret que es pretenien.

En resum, el demandant ha de provar els fets que fan possible i admissible el seu dret, mentre que el defenent ha de provar els fets que ho contradiuen.

Escau determinar el punt a partir del qual s'ha de considerar que el demandant ha acreditat suficientment els fets constitutius del seu dret, i en el que el defenent té l'obligació de desenvolupar una activitat probatòria contrària.

D'aquest punt de vista, s'ha de tenir en consideració dos elements de modulació dels principis suara esmentats, i que tenen una gran importància en un cas com el present.

El primer és que com ha estat recordat per la Sala (TSJC 265/2014) aquestes normes s'han d'aplicar amb certa flexibilitat, respectant els principis de normalitat i de bona fe, així com la doctrina del *favor probationis*, segons la qual cada part ha d'acreditar els elements que normalment li resulti més fàcil.

El segon, és la jurisprudència reiterada d'aquesta Sala, conforme al que s'acaba d'exposar, segons la qual en les relacions mercantils donant lloc a contractes de compravenda o de subministrament, *“no solament es produeix una relaxació de les exigències formals sinó que a més la tesi de la proximitat probatòria i el temps del tràfic mercantil exigeixen que, en supòsits de negativa al pagament de la mercaderia, es provi pel deutor la falsedat o l'error en que s'ha pogut incidir respecte dels albarans que proven el lliurament de la mateixa”*.

En aquest sentit, aquesta Sala va jutjar que *“no esdevé suficient amb la negativa del deutor a abonar una mercaderia quan els albarans resten signats, sinó que la tesi de la proximitat probatòria i els temps del tràfic mercantil, comporten que sigui el deutor qui, amb albarans signats, acrediti la falsedat o l'error en que s'ha pogut incidir en relació als mateixos.”* (vg TSJC 07/11 del 28-04-11; TSJC 262/10 del 27-01-2011, TSJC 18/09 del 27-01-2011, TSJC 181/13 del 17-12-2013).

IV.- A l'hora d'aplicar les regles que acabem d'exposar al cas present, es pot dir que, pel que fa a la demandant, li corresponia acreditar que ha servit les mercaderies el pagament de les quals reclama, i que aquelles es reflecteixen en les factures objecte de la demanda de pagament, i un cop acreditat aquesta realitat, li pertocava a la part defenent acreditar que existia un fet invalidant la reclamació.

Doncs bé, analitzada la prova practicada i aportada a les actuacions en el moment processal oportú, resulta que la part agent presenta dues factures que reclama en les quals no hi figura ni la mercaderia a la que fa referència la factura, ni presenta els albarans d'entrega, ni presenta testimonis d'aquesta entrega o bé de l'existència d'una comenda verbal. És més, en el tràmit de rèplica anuncia que en el període probatori "acreditarà la correspondència entre la factura i la roba efectivament lliurada a la defenent" (foli 50) però resulta que en el tràmit de proposició de proves que va tenir lloc en 5.4.17 no presenta cap document nou i es limita a donar per reproduïts els presentats per les dues parts i a demanar l'unió per corda fluixa les actuacions que un tercer va seguir contra la defenent. Posteriorment en complimentar un requeriment de documentació reclamat per la part contrària, (7.6.17, foli 68) aprofita de manera totalment extemporània, per aportar una sèrie de documents que no haurien d'haver estat admesos a les actuacions per extemporanis.

Però fins i tot com argument de reforç afegirem que els dits documents tampoc aporten cap demostració de l'existència de la comanda i del lliurament de la mercaderia a B SL. Així pel que fa la factura d'un transportista espanyol envers la societat defenent per entrega de peces de roba observem que no hi ha referència que la mercaderia provingui de la part agent. Després presenta un e-mail que fa referència a la factura de transport (no sabem si la mateixa que abans hem referit) d'una tal K. i C.A. que no sabem quina relació tenien amb la part agent. També un altre mail d'un tal C.F. "a tienda M.M." que tampoc sabem quina relació tenien amb la part agent ni el voluminós llistat de mercaderia si es referia a la relació entre les parts litigants.

Com es pot constatar dona per sabuts fets i relacions que enlloc consten acreditats, ni tan sols ha demanat prova testifical entre les persones que varen negociar suposadament la comanda verbal i que esmentat la mateixa part agent. Davant de tal desolador panorama probatori, hem de coincidir amb l'Hble. Tribunal de Batlles que no s'ha aconseguit un estàndard

de prova mínim perquè pugui quedar demostrada l'existència d'una relació contractual verbal que fos executada per la part agent en favor de la societat B,SL.

Això condueix a la desestimació del recurs i a una confirmació de la sentència d'instància.

V.- En resultar desestimat el recurs procedeix imposar les costes per ell generades a la part recurrent, de conformitat amb el que disposa el Codi 7,51,5.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

DESESTIMAR el recurs d'apel·lació interposat per la representació processal de A, SL contra la Sentència dictada per l'Hble. Tribunal de Batlles en data 4 d'octubre de 2017, que confirmem íntegrament.

Imposem el pagament de les costes causades en aquesta alçada a la part apel·lant.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. Presidenta de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-